T094 ATĐ 6 (57) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q198-Kiến Uẩn-Luận về Kiến

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 198 827

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 198
CHÖÔNG VIII: KIEÁN UAÅN (Tieáp Theo)

Phaåm Thöù Naêm: LUAÄN VEÀ KIEÁN

LUAÄN VEÀ KIEÁN (Phaàn 1)

Coù nhöõng kieán chaáp nhö vaäy: Khoâng coù boá thí... Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì muoán giaûi thích nghóa lyù trong kinh ñaõ noùi veà kieán chaáp khieán cho ñoaïn tröø. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì ôû trong sinh töû khôûi leân nhieàu chaáp tröôùc, daãn ñeán nhieàu söï voâ nghóa, laøm choã döïa cho AÙi (thuû) thì khoâng coù gì baèng kieán chaáp. Nhöõng ñieàu naøy noùi roäng ra nhö trong phaåm luaän veà Nguõ Söï ôû chöông Trí Uaån. Coù nhöõng kieán chaáp nhö vaäy: Khoâng coù boá thí, khoâng coù yeâu thöông, khoâng coù thôø cuùng, khoâng coù haønh dieäu-haønh aùc; ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Nhaân, do kieán Taäp maø ñoaïn. Khoâng coù boá thí..., giaûi thích nhö treân. Ñaây laø Taø kieán, laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa noù; do kieán Taäp maø ñoaïn, laø hieån baøy veà ñoái trò cuûa noù. Nghóa laø vaøo luùc Taäp ñeá ñaõ sinh Nhaãn trí, thì taát caû söï suy xeùt khoâng ñuùng ñaén, phaân bieät khoâng ñuùng ñaén, nhaän thöùc ñieân ñaûo, giöõ laáy khoâng bình ñaúng aáy lieàn vónh vieãn ñoaïn tröø. Laïi nöõa, kieán chaáp naøy döïa vaøo nôi choán cuûa Taäp maø chuyeån, cho neân luùc thaáy Taäp thì ñoaïn tröø; nhö haït söông ñaàu ngoïn coû, maët trôøi xuaát hieän thì khoâ maát. Kieán chaáp naøy cuõng nhö vaäy. Khoâng coù quaû cuûa haønh dieäu-haønh aùc; ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Quaû, do kieán Khoå maø ñoaïn. Ñaây laø Taø kieán, laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa noù; do kieán Khoå maø ñoaïn, laø hieån baøy veà ñoái trò cuûa noù. Nghóa laø vaøo luùc Khoå ñeá ñaõ sinh

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 198 828

Nhaãn trí, thì taát caû söï suy xeùt khoâng ñuùng ñaén, phaân bieät khoâng ñuùng ñaén, nhaän thöùc ñieân ñaûo, giöõ laáy khoâng bình ñaúng aáy lieàn vónh vieãn

ñoaïn tröø khoâng coøn. Laïi nöõa, kieán chaáp naøy döïa vaøo nôi choán cuûa Khoå maø chuyeån, cho neân luùc thaáy Khoå thì ñoaïn tröø; nhö haït söông ñaàu ngoïn coû, maët trôøi xuaát hieän thì khoâ maát. Kieán chaáp naøy cuõng nhö vaäy. Nhöng ôû ñaây chæ noùi ñeán töï taùnh vaø ñoái trò cuûa kieán chaáp aáy, chöù khoâng noùi ñeán cuøng daáy khôûi (ñaúng khôûi). Ñaúng khôûi cuûa kieán chaáp aáy nhö theá naøo? Toân giaû Theá Höõu noùi raèng: “Coù caùc ngoaïi ñaïo hieän thaáy ôû theá gian, coù ngöôøi saùt sinh maø soáng thoï, coù ngöôøi lìa boû saùt sinh maø cheát yeåu; coù ngöôøi troäm caép maø doài daøo, coù ngöôøi lìa boû troäm caép maø thieáu thoán; coù ngöôøi keo kieät maø giaøu sang, coù ngöôøi öa thích boá thí maø ngheøo khoå; coù ngöôøi laøm haïi ngöôøi khaùc maø yeân vui khoâng coù beänh hoaïn, coù ngöôøi khoâng laøm haïi ngöôøi khaùc maø khoå ñau nhieàu taät beänh. Thaáy nhöõng söï vieäc traùi ngöôïc nhau nhö vaäy roài, lieàn daáy leân nghó raèng: Khoâng coù boá thí, khoâng coù yeâu thöông cho ñeán khoâng coù quaû cuûa haønh dieäu-haønh aùc, neáu coù thì leõ ra taát caû nhöõng ngöôøi saùt sinh phaûi cheát yeåu, cho ñeán ngöôøi khoâng laøm haïi ngöôøi khaùc seõ yeân vui khoâng coù beänh hoaïn, hieän thaáy traùi ngöôïc nhau nhö vaäy cho neân bieát quyeát ñònh khoâng coù boá thí, cho ñeán noùi roäng ra. Nhöng ngoaïi ñaïo aáy khoâng kheùo leùo nhaän bieát roõ raøng bôûi vì quaû cuûa haønh dieäu-haønh aùc coù xa-gaàn, cho neân ôû trong söï vieäc hieän thaáy khoâng suy xeùt nhö lyù maø khôûi leân kieán chaáp naøy.” Coù ngöôøi noùi: Ngoaïi ñaïo ñaït ñöôïc Ñònh theá tuïc, thaáy trong moät phaàn thôøi gian, khoâng bieát nhaân quaû sai bieät tröôùc sau, thaáy laøm ñieàu aùc thì coù ngöôøi ñöôïc sinh leân coõi trôøi, thaáy laøm ñieàu thieän thì coù ngöôøi rôi vaøo neõo aùc, lieàn daáy leân nghó raèng: Khoâng coù boá thí, khoâng coù yeâu thöông cho ñeán khoâng coù quaû cuûa haønh dieäu-haønh aùc. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Coù caùc ngoaïi ñaïo, khoâng döïa vaøo söï vieäc hieän thaáy, cuõng khoâng döïa vaøo Ñònh, nhöng bôûi vì thuaän theo baïn aùc daïy baûo, cho neân noùi laø khoâng coù boá thí, cho ñeán noùi roäng ra. Khoâng coù dôøi naøy, khoâng coù ñôøi khaùc, khoâng coù höõu tình hoùa sinh; ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Nhaân, hoaëc do kieán Taäp maø ñoaïn; hoaëc laø Taø kieán baøi baùc veà Quaû, do kieán Khoå maø ñoaïn. Hoûi: Ñôøi khaùc laø khoâng hieän thaáy maø noùi laø khoâng coù thì coù theå nhö vaäy, ñôøi naøy hieän thaáy thì vì sao noùi laø khoâng coù? Ñaùp: Caùc ngoaïi ñaïo aáy do Voâ minh laøm cho muø loøa, cho neân ñoái vôùi söï vieäc hieän thaáy cuõng coøn gaït boû sai traùi, vì vaäy khoâng caàn phaûi vaën

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 198 829

hoûi, Voâ minh thì ngu si, muø loøa thì rôi xuoáng haàm hoá. Laïi coù ngöôøi noùi: Caùc ngoaïi ñaïo aáy chæ baøi baùc veà nhaân quaû chöù khoâng baøi baùc veà Theå cuûa phaùp. Khoâng coù ñôøi naøy, nghóa laø khoâng coù ñôøi naøy laøm nhaân cho ñôøi khaùc; hoaëc laø khoâng coù ñôøi naøy laøm quaû cuûa ñôøi khaùc. Khoâng coù ñôøi khaùc, nghóa laø khoâng coù ñôøi khaùc laøm nhaân cho ñôøi naøy, hoaëc laø khoâng coù ñôøi khaùc laøm quaû cuûa ñôøi naøy. Khoâng coù höõu tình hoùa sinh, coù caùc ngoaïi ñaïo ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Caùc höõu tình sinh ra ñeàu laø nhôø vaøo quan heä cuûa tinh huyeát…hieän taïi, khoâng coù loaøi naøo khoâng coù

duyeân maø boãng nhieân sinh ra; ví nhö maàm non sinh ra chaéc chaén nhôø vaøo haït gioáng-nöôùc-ñaát-thôøi tieát, khoâng coù maàm non naøo khoâng coù duyeân maø ñöôïc sinh ra, cho neân chaéc chaén khoâng coù höõu tình hoùa sinh. Loaïi naøy hoaëc laø gaït boû khoâng coù nghieäp caûm ñeán hoùa sinh, hoaëc laø gaït bôû khoâng coù hoùa sinh ñaõ caûm ñeán. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Höõu tình hoùa sinh, ñoù goïi laø Trung höõu. Khoâng coù ñôøi naøy-ñôøi khaùc, laø baøi baùc khoâng coù Sinh höõu. Khoâng coù höõu tình hoùa sinh, laø baøi baùc khoâng coù Trung höõu. Coù caùc ngoaïi ñaïo noùi laø khoâng Trung höõu, hoï noùi chæ thuaän theo töø theá gian naøy ñeán theá gian khaùc, laïi khoâng coù theá gian thöù ba coù theå ñaït ñöôïc. Loaïi naøy hoaëc laø gaït boû khoâng coù nghieäp caûm ñeán Trung höõu, hoaëc laø gaït boû khoâng coù caûm ñeán Trung höõu, hoaëc laø gaït boû Trung höõu laø quaû cuûa Töû höõu. Ñaây laø Taø kieán, laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa noù; hoaëc do kieán Taäp maø ñoaïn, hoaëc do kieán Khoå maø ñoaïn, laø hieån baøy veà ñoái trò cuûa noù, noùi roäng ra nhö tröôùc. Khoâng coù cha, khoâng coù meï; ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Nhaân, do kieán Taäp maø ñoaïn. Hoûi: Cha meï ôû theá gian ñeàu laø nhöõng söï vieäc hieän thaáy, vì sao maø hoï baøi baùc noùi laø khoâng coù? Ñaùp: Caùc ngoaïi ñaïo aáy do Voâ minh laøm cho muø loøa, cho ñeán noùi roäng ra. Coù ngöôøi noùi: Caùc ngoaïi ñaïo aáy baøi baùc veà nghieäp caûm cuûa con khoâng coù cha meï, chöù khoâng baøi baùc veà Theå cuûa cha meï. Hoï ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Cha meï bôûi vì taâm aùi nhieãm cuûa mình chöù khoâng vì con. Nhöng bôûi vì duyeân hoøa hôïp cuûa tinh huyeát cho neân loaïi aáy töï nhieân sinh ra, chöù khoâng phaûi laø cho raèng cha meï coù nghieäp caûm ñeán con; nhö nhôø vaøo laù-phaân-ñaát… aåm öôùt cho neân coù caùc loaøi saâu boï sinh ra, khoâng phaûi laø laù-phaân-ñaát… aåm öôùt coù nghieäp caûm ñeán saâu boï, ñieàu naøy cuõng nhö vaäy. Vì theá, ngoaïi ñaïo aáy coù baøi tuïng nhö vaäy: “Taâm nhieãm cuûa nam nöõ hoøa hôïp,

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 198 830

Gaëp luùc ngöôøi nöõ khoâng coù beänh, Mình töø nôi naøy töï nhieân coù, Hoï ñoái vôùi mình ñaâu laøm gì?” Hoaëc coù ngöôøi noùi: Caùc ngoaïi ñaïo aáy baøi baùc veà nghóa cuûa cha meï, chöù khoâng baøi baùc veà Theå cuûa cha meï; nhö nhôø vaøo laù-phaân-ñaát… aåm öôùt sinh ra saâu boï, laù-phaân-ñaát… ñoái vôùi saâu boï khoâng phaûi laø cha, khoâng phaûi laø meï. Nhö vaäy nhôø vaøo vaät baát tònh aáy maø sinh ra, vaät aáy laïi vì sao töï nhieân ñoái vôùi sinh ra coù aân ñöùc saâu naëng maø goïi laø cha meï? Vì theá cho neân loaïi aáy noùi laø khoâng coù cha meï. Ñaây laø Taø kieán, laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa noù; do kieán Taäp maø ñoaïn, laø hieån baøy veà ñoái trò cuûa noù, noùi roäng ra nhö tröôùc. Trong naøy chæ noùi ñeán töï taùnh vaø ñoái trò cuûa kieán chaáp aáy, chöù khoâng noùi ñeán cuøng daáy khôûi (ñaúng khôûi). Ñaúng khôûi cuûa kieán chaáp aáy nhö theá naøo? Toân giaû Theá Höõu noùi raèng: “Coù caùc ngoaïi ñaïo, luùc trôøi möa lôùn, thaáy caùc boït nöôùc troâi noåi, lieàn daáy leân nghó raèng: Boït nöôùc naøy töø ñaâu ñeán, dieät roài ñeán nôi naøo, chæ nhôø vaøo nöôùc möa maø chôït noåi leân-chôït maát ñi, nhö vaäy höõu tình bôûi vì duyeân hoøa hôïp maø sinh ra, duyeân taùch lìa maø cheát ñi, khoâng töø

ñôøi tröôùc maø ñeán ñôøi naøy, cuõng khoâng phaûi laø töø ñôøi naøy höôùng veà ñôøi sau. Lieàn quyeát ñònh noùi laø khoâng coù ñôøi naøy, khoâng coù ñôøi khaùc. Laïi thaáy ôû theá gian, cha meï sinh con, nöôùc-ñaát sinh ra maàm non, ñaõ thaáy ñeàu töø duyeân hoøa hôïp maø coù, lieàn daáy leân nghó raèng: Nôi naøo laø coù höõu tình hoùa sinh? Laïi thaáy saâu boï sinh ra nhôø vaøo laù-phaân-ñaát... aåm öôùt, noùi roäng ra nhö tröôùc. Nhöng ngoaïi ñaïo aáy khoâng bieát chuûng loaïi sinh cuûa tình vaø phi tình coù boán Sinh loaïi sai khaùc, höõu tình nhôø vaøo duyeân khoâng nhö nhau, taùnh vaø duyeân cuûa phaùp beân trong-phaùp beân ngoaøi ñeàu khaùc nhau, cho neân ôû trong söï vieäc töông töï phaàn ít, suy xeùt khoâng ñuùng ñaén maø khôûi leân nhöõng kieán chaáp naøy." Laïi coù ngöôøi noùi: Caùc ngoaïi ñaïo aáy ñaït ñöôïc Ñònh theá tuïc, thaáy coù caùc höõu tình töø ñòa treân vaø theá giôùi khaùc cheát ñi-sinh ñeán nôi naøy, hoaëc laø töø nôi naøy cheát ñi-sinh ñeán ñòa treân vaø theá giôùi khaùc, hoï quaùn xeùt loaïi naøy khoâng thaáy nôi ban ñaàu vaø nôi höôùng ñeán, lieàn khôûi leân kieán chaáp naøy: Khoâng coù ñôøi naøy, khoâng coù ñôøi khaùc. Laïi nöõa, bôûi vì hoï ñaït ñöôïc Ñònh theá tuïc thoâ thieån, cho neân luùc quaùn xeùt ñôøi vò lai-quaù khöù chæ thaáy Sinh höõu, khoâng thaáy thaân Trung höõu trong thôøi gian aáy, bôûi vì raát vi teá. Vì vaäy lieàn noùi laø khoâng coù höõu tình hoùa sinh. Laïi nöõa, nhôø vaøo löïc cuûa Ñònh quaùn xeùt caùc höõu tình, hoaëc laø töø keû

thuø ñeán laøm cha meï, hoaëc laø töø vôï con-anh em-chò em ñeán laøm cha meï, cho ñeán hoaëc laø töø ñuû loaïi thaân hình cuûa caùc loaøi löøa ngöïa heo choù... ñeán laøm cha meï, laïi töø cha meï laøm caùc loaïi thaân hình aáy, lieàn daáy leân nghó raèng: Thaân naøy nhö nhaø khaùch coù gì quyeát ñònh ñaâu? Vì vaäy lieàn noùi laø khoâng coù cha, khoâng coù meï. Laïi coù ngöôøi noùi: Caùc ngoaïi ñaïo aáy khoâng döïa vaøo söï vieäc hieän thaáy, cuõng khoâng döïa vaøo Ñònh, nhöng bôûi vì thuaän theo baïn aùc daïy baûo, cho neân noùi laø khoâng coù ñôøi naøy, cho ñeán noùi roäng ra. Coù nhöõng kieán chaáp nhö vaäy: Theá gian khoâng coù A-la-haùn; ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Ñaïo, do kieán Ñaïo maø ñoaïn. Ñaây laø Taø kieán, laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa noù; hoaëc do kieán Ñaïo maø ñoaïn, laø hieån baøy veà ñoái trò cuûa noù, ñoù laø vaøo luùc Ñaïo ñeá ñaõ sinh Nhaãn trí, thì taát caû söï suy xeùt khoâng ñuùng ñaén, phaân bieät khoâng ñuùng ñaén, nhaän thöùc ñieân ñaûo, giöõ laáy khoâng bình ñaúng aáy, lieàn vónh vieãn ñoaïn tröø khoâng coøn. Laïi nöõa, kieán chaáp naøy döïa vaøo nôi choán cuûa Ñaïo maø chuyeån, cho neân luùc thaáy Ñaïo thì ñoaïn tröø; nhö haït söông ñaàu ngoïn coû, maët trôøi xuaát hieän thì khoâ maát. Kieán chaáp naøy cuõng nhö vaäy. Khoâng coù nôi ñeán ñích thöïc (chaùnh chí); ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Dieät, do kieán Dieät maø ñoaïn. Chaùnh chí goïi laø Nieát-baøn, laø nôi caàn phaûi ñeán cuûa ñaïo voâ laäu. Ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Dieät, laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa noù; do kieán Dieät maø ñoaïn, laø hieån baøy veà ñoái trò cuûa noù, ñoù laø vaøo luùc Dieät ñeá ñaõ sinh Nhaãn trí, thì taát caû söï suy xeùt khoâng ñuùng ñaén, phaân bieät khoâng ñuùng ñaén, nhaän thöùc ñieân ñaûo, giöõ laáy khoâng bình ñaúng aáy, lieàn vónh vieãn ñoaïn tröø khoâng

coøn. Laïi nöõa, kieán chaáp naøy döïa vaøo nôi choán cuûa Dieät maø chuyeån, cho neân luùc thaáy Dieät thì ñoaïn tröø; nhö haït söông ñaàu ngoïn coû, maët trôøi xuaát hieän thì khoâ maát. Kieán chaáp naøy cuõng nhö vaäy. Ñôøi naøy-ñôøi khaùc khoâng coù Chaùnh haïnh, bôûi vì ñoái vôùi phaùp hieän taïi bieát töï mình thoâng suoát-taùc chöùng-truù ñaày ñuû, bieát nhö thaät ñôøi soáng cuûa mình ñaõ heát, Phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng nhaän laáy thaân ñôøi sau; ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Ñaïo, do kieán Ñaïo maø ñoaïn. Ñôøi naøy-ñôøi khaùc khoâng coù Chaùnh haïnh, ñoù laø gaït boû khoâng coù boán Chaùnh haïnh, töùc laø Khoå Trì Thoâng..., ñaây laø baøi baùc veà ñaïo Höõu hoïc, coøn laïi laø baøi baùc veà ñaïo Voâ hoïc. Ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Ñaïo, laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa noù; do kieán Ñaïo maø ñoaïn, laø hieån baøy veà ñoái trò cuûa noù, noùi roäng ra nhö

tröôùc. Trong naøy chæ noùi ñeán töï taùnh vaø ñoái trò cuûa kieán chaáp aáy, chöù khoâng noùi ñeán cuøng daáy khôûi (ñaúng khôûi). Ñaúng khôûi cuûa kieán chaáp aáy nhö theá naøo? Toân giaû Theá Höõu noùi raèng: "Coù caùc ngoaïi ñaïo, thaáy A-la-haùn coù giaø-beänh-cheát vaø nhaän chòu caùc khoå ñau gioáng nhö höõu tình khaùc, lieàn noùi laø theá gian khoâng coù A-la- haùn, töùc laø baøi baùc khoâng coù phaùp cuûa A-la-haùn. Laïi nghe Nieát-baøn laø caùc caên vónh vieãn dieät maát, lieàn daáy leân nghó raèng: Phaùp aáy phaûi laø khoå. Laïi nghe Nieát-baøn laø caùc haønh vaéng laëng, lieàn daáy leân nghó raèng: Phaùp aáy phaûi laø khoâng coù. Laïi thaáy hình daùng-cöû chæ-aên uoáng cuûa Thaùnh giaû gioáng nhö höõu tình khaùc, lieàn noùi laø hoï khoâng coù taát caû Thaùnh ñaïo. Nhöng ngoaïi ñaïo aáy khoâng bieát Thaùnh giaû thì thaân höõu laäu khaùc, thaân voâ laäu khaùc, vui vôùi Nieát-baøn vaéng laëng, khoâng phaûi laø khoå, khoâng phaûi laø khoâng coù, cho neân khôûi leân Taø kieán sai bieät nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Ngoaïi ñaïo ñaït ñöôïc Ñònh theá tuïc, khoâng coù theå nhìn thaáy Thaùnh ñaïo vaø Nieát-baøn, lieàn daáy leân noùi raèng: Khoâng coù A-la-haùn, cho ñeán noùi roäng ra. Coù ngöôøi noùi: Ngoaïi ñaïo khoâng döïa vaøo söï vieäc hieän thaáy, cuõng khoâng döïa vaøo Ñònh, nhöng bôûi vì thuaän theo baïn aùc daïy baûo, lieàn noùi laø theá gian khoâng coù A-la-haùn, cho ñeán noùi roäng ra. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy neân noùi ñeán söï vieäc naém giöõ bay boång ban ñaàu (thæ hieân trì söï), söï vieäc aáy töùc laø Ñaúng khôûi cuûa kieán chaáp naøy. Coù nhöõng kieán chaáp nhö vaäy: Ngay caû soáng coù thaân maïng cheát roài ñoaïn hoaïi, khoâng coù thaân só phu trong boán ñaïi chuûng naøy, cho ñeán noùi roäng ra; ñaây laø Bieân chaáp kieán, thuoäc veà Ñoaïn kieán, do kieán Khoå maø ñoaïn. Trong naøy, ngay caû soáng coù thaân maïng cheát roài ñoaïn hoaïi khoâng coù, ñoù laø chaáp coù Ngaõ goïi laø thaân maïng, thaân maïng naøy ngay caû ñôøi naøy chöa cheát thì luoân luoân coù, cheát roài khoâng coøn noái tieáp nhau thì goïi laø ñoaïn hoaïi khoâng coù. Khoâng coù thaân só phu trong boán ñaïi chuûng naøy, ñoù laø noùi thaân só phu cuõng do phaùp khaùc taïo thaønh maø chæ noùi ñeán boán ñaïi chuûng, bôûi vì hieån baøy thoâ thieån. Luùc cheát thì thaân cuûa ñaát traû veà cho ñaát, thaân cuûa nöôùc traû veà cho nöôùc, thaân cuûa löûa traû veà cho löûa, thaân cuûa gioù traû veà cho gioù. Caên thuaän theo hö khoâng maø chuyeån, ñoù laø

noùi luùc chuùng sinh cheát ñi thì thaân cuûa ñaïi chuûng beân trong traû veà cho ñaát… beân ngoaøi,

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 198 833

caên khoâng coù ñaïi chuûng laøm sôû y cho neân lieàn thuaän theo hö khoâng maø chuyeån, ví nhö caây ngaõ thì chim bay vaøo baàu trôøi. Ñaây laø Bieân chaáp kieán, thuoäc veà Thöôøng kieán, do kieán Khoå maø ñoaïn, bôûi vì chaáp Ngaõ sôû laø thöôøng toàn taïi. Kieäu khieâng laøm thöù naêm, ñoù laø kieäu khieâng daøi boán khuyûu tay röôõi, do boán ngöôøi khieâng ñeå ñöa thaây xaùc ñi, cho neân noùi kieäu khieâng laøm thöù naêm. Mang thaây xaùc aáy ñöa ñeán ñaët trong baõi tha ma, töùc laø nôi boá thí thaây xaùc hoaëc laø nôi thieâu ñoát thaây xaùc, goïi laø trong baõi tha ma. Chöa ñoát chaùy thì coù theå nhaän bieát, ñoù laø ngay caû luùc chöa ñoát chaùy thì sai bieät coù theå nhìn thaáy, luùc ñoát chaùy roài thaønh ra tro taøn. Coøn laïi xöông maøu ñen xaùm, ñoù laø neáu ñoát chaùy roài thì trôû thaønh tro buïi. Trong naøy, noùi ñoát chaùy neáu cho raèng cuûi khoâ… ñoát chaùy, thì ñaây laø Chaùnh kieán; neáu cho raèng chính laø ngoïn löûa ñoát chaùy, thì ñaây laø taø trí chöù khoâng phaûi laø kieán; neáu cho raèng nghieäp höõu laäu ñoát chaùy, thì ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Nhaân, do kieán Taäp maø ñoaïn; neáu cho raèng nghieäp Voâ laäu ñoát chaùy, thì ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Ñaïo, do kieán Ñaïo maø ñoaïn. Ngöôøi ngu ca ngôïi boá thí, ngöôøi trí ca ngôïi thoï nhaän, ngu ñoù laø ngöôøi khoâng coù trí hoaëc laø Tueä aùc, trí ñoù laø ngöôøi coù trí vaø Tueä thieän. Ngoaïi ñaïo aáy noùi nhöõng ngöôøi ngu si khen ngôïi thöïc haønh boá thí, nhöõng ngöôøi trí tueä khen ngôïi thoï nhaän. Nhöng Phaät-Ñoäc giaùc vaø ñeä töû haøng Thaùnh, laø nhöõng ngöôøi coù trí tueä ñeàu ca ngôïi thöïc haønh boá thí, hoï gaït boû cho laø ngu, ñaây chính laø baøi baùc khoâng coù phaùp thaønh töïu veà trí. Ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Ñaïo, do kieán Ñaïo maø ñoaïn. Nhöõng luaän thuyeát veà Coù thì taát caû ñeàu laø lôøi noùi hö voïng troáng roãng, ngay caû ngöôøi soáng coù ngu-trí cheát roài ñoaïn hoaïi khoâng coù. Noùi laø coù ñôøi sau goïi laø luaän thuyeát veà Coù, thì hoï ñeàu baøi baùc ñoù laø lôøi noùi hö voïng troáng roãng, cho raèng ngay caû ngöôøi soáng coù ngu-trí cheát roài taát caû ñoaïn hoaïi khoâng coù. Nhöng Phaät-Ñoäc giaùc vaø ñeä töû haøng Thaùnh noùi coù ñôøi sau, hoï gaït boû cho laø hö voïng, ñaây chính laø baøi baùc khoâng coù phaùp cuûa lôøi noùi chaân thaät. Ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Ñaïo, do kieán Ñaïo maø ñoaïn. Ñaây laø Bieân chaáp kieán, thuoäc veà Ñoaïn kieán, laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa noù. Trong naøy tuy coù nhöõng Taø kieán khaùc, maø chæ hieån baøy roõ raøng veà ñoaïn hoaïi khoâng coù, cho neân thuoäc veà Ñoaïn kieán. Do kieán Khoå maø ñoaïn, laø hieån baøy veà ñoái trò cuûa noù, noùi roäng ra nhö tröôùc. Trong naøy chæ noùi ñeán töï taùnh vaø ñoái trò cuûa kieán chaáp aáy, chöù khoâng noùi ñeán cuøng daáy khôûi (ñaúng khôûi).

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 198 834

Ñaúng khôûi cuûa kieán chaáp aáy nhö theá naøo? Toân giaû Theá Höõu noùi raèng: “Coù caùc ngoaïi ñaïo, khoâng nhôù laïi ñôøi tröôùc, khoâng nhìn thaáy ñôøi sau, cho raèng caùc höõu tình ñeàu laáy ñôøi naøy ñöôïc ñaàu thai laøm ban ñaàu, cheát ñi

laøm cuoái cuøng, vaø nhöõng ngöôøi maïng chung khoâng coù ai trôû veà, cho neân noùi ngay caû soáng coù thaân maïng, cheát roài ñoaïn hoaïi khoâng coù, gioáng nhö coû caây khoâng coù ñôøi sau.” Coù ngöôøi noùi: Ngoaïi ñaïo aáy ñaït ñöôïc Ñònh theá tuïc, hoaëc coù chuùng sinh töø nôi naøy cheát ñi-sinh ñeán ñòa treân vaø theá giôùi khaùc, hoï quaùn xeùt loaïi naøy khoâng bieát nôi höôùng ñeán, lieàn daáy leân noùi raèng: Ngay caû soáng coù thaân maïng, cho ñeán noùi roäng ra. Coù ngöôøi noùi: Ngoaïi ñaïo aáy khoâng döïa vaøo nhöõng söï vieäc khaùc, chæ bôûi vì söï giaûng daïy taø vaïy cuûa baïn aùc, cho neân lieàn daáy leân noùi raèng: Ngay caû soáng coù thaân maïng, cho ñeán noùi roäng ra. Coù nhöõng kieán chaáp nhö vaäy: Khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân khieán cho höõu tình taïp nhieãm; khoâng phaûi laø nhaân, khoâng phaûi laø duyeân maø höõu tình taïp nhieãm. Ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Nhaân, do kieán Taäp maø ñoaïn. Ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Nhaân, laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa noù; do kieán Taäp maø ñoaïn, laø hieån baøy veà ñoái trò cuûa noù, noùi roäng ra nhö tröôùc. Ñaúng khôûi cuûa kieán chaáp aáy nhö theá naøo? Toân giaû Theá Höõu noùi raèng: “Coù caùc ngoaïi ñaïo hieän thaáy ôû theá gian, coù ngöôøi ôû trong choán A-luyeän-nhaõ maø sinh ra taïp nhieãm, coù ngöôøi ôû trong thaønh aáp maø khoâng khôûi leân taïp nhieãm, lieàn daáy leân nghó raèng: Khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân khieán cho höõu tình taïp nhieãm; khoâng phaûi laø nhaân, khoâng phaûi laø duyeân maø höõu tình taïp nhieãm. Neáu coù thì leõ ra ngöôøi ôû trong choán A- luyeän-nhaõ thì khoâng sinh ra taïp nhieãm, ngöôøi ôû trong thaønh aáp ñeàu sinh ra taïp nhieãm? Hieän thaáy traùi ngöôïc nhau, vì theá cho neân quyeát ñònh laø khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân..., cho ñeán noùi roäng ra. Nhöng maø do ba söï vieäc cho neân höõu tình taïp nhieãm: 1. Do löïc cuûa nhaân. 2. Do löïc cuûa gia haïnh. 3. Do löïc cuûa caûnh giôùi. Ngöôøi ôû trong choán A-luyeän-nhaõ, tuy khoâng coù caûnh giôùi maø do löïc cuûa nhaân vaø löïc cuûa gia haïnh, cho neân sinh ra caùc taïp nhieãm; ngöôøi ôû trong thaønh aáp, tuy coù nhaân vaø caûnh giôùi, nhöng bôûi vì khoâng coù löïc cuûa gia haïnh, cho neân khoâng sinh ra taïp nhieãm. Hoï ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng coù theå thoâng hieåu, lieàn khôûi leân kieán chaáp naøy: Khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân..., cho ñeán noùi roäng ra.”

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 198 835

Coù ngöôøi noùi: Ngoaïi ñaïo nhôø ñaït ñöôïc Ñònh theá tuïc thoâ thieån, cho neân nhìn thaáy höõu tình khôûi leân caùc taïp nhieãm, maø khoâng thaáy nhaân duyeân sai bieät cuûa ñieàu aáy, lieàn khôûi leân kieán chaáp naøy: Khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân..., cho ñeán noùi roäng ra. Coù ngöôøi noùi: Ngoaïi ñaïo khoâng döïa vaøo söï vieäc hieän thaáy, cuõng khoâng döïa vaøo Ñònh, chæ bôûi vì thuaän theo baïn aùc daïy baûo maø khôûi leân kieán chaáp naøy. Khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân khieán cho höõu tình thanh tònh; khoâng phaûi laø nhaân, khoâng phaûi laø duyeân maø höõu tình thanh tònh. Ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Ñaïo, do kieán Ñaïo maø ñoaïn. Ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Ñaïo, laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa noù; do kieán Ñaïo maø ñoaïn, laø hieån baøy veà ñoái trò cuûa noù, noùi roäng ra nhö tröôùc. Ñaúng khôûi cuûa kieán chaáp aáy nhö theá naøo? Toân giaû

Theá Höõu noùi raèng: “Coù caùc ngoaïi ñaïo hieän thaáy ôû theá gian, coù ngöôøi ôû trong thaønh aáp maø ñöôïc thanh tònh, coù ngöôøi ôû trong choán A-luyeän-nhaõ maø khoâng thanh tònh, lieàn daáy leân nghó raèng: Khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân khieán cho höõu tình thanh tònh; khoâng phaûi laø nhaân, khoâng phaûi laø duyeân maø höõu tình thanh tònh. Neáu coù thì leõ ra ngöôøi ôû trong choán A-luyeän-nhaõ aáy ñeàu thanh tònh, ngöôøi ôû trong thaønh aáp ñeàu khoâng thanh tònh? Hieän thaáy traùi ngöôïc nhau, vì theá cho neân quyeát ñònh laø khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân..., cho ñeán noùi roäng ra. Nhöng maø do ba söï vieäc cho neân höõu tình thanh tònh: 1. Do löïc cuûa nhaân. 2. Do löïc cuûa gia haïnh. 3. Do löïc cuûa duyeân. Ngöôøi ôû trong choán A-luyeän-nhaõ, tuy coù nhaân-duyeân, hoaëc laø do thieáu gia haïnh, cho neân khoâng ñöôïc thanh tònh; ngöôøi ôû trong thaønh aáp, tuy coù luùc thieáu duyeân maø do löïc cuûa nhaân vaø löïc cuûa gia haïnh, cho neân vaãn ñöôïc thanh tònh. Hoï ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng coù theå thoâng hieåu, lieàn khôûi leân kieán chaáp naøy: Khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân..., cho ñeán noùi roäng ra.” Coù ngöôøi noùi: Ngoaïi ñaïo nhôø ñaït ñöôïc Ñònh theá tuïc thoâ thieån, cho neân nhìn thaáy höõu tình chöùng ñöôïc thanh tònh, maø khoâng thaáy nhaân duyeân ñaït ñöôïc thanh tònh cuûa hoï, lieàn khôûi leân kieán chaáp naøy: Khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân..., cho ñeán noùi roäng ra. Coù ngöôøi noùi: Ngoaïi ñaïo khoâng döïa vaøo söï vieäc hieän thaáy, cuõng khoâng döïa vaøo Ñònh, chæ bôûi vì thuaän theo baïn aùc daïy baûo maø khôûi leân

kieán chaáp naøy. Khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân khieán cho höõu tình khoâng coù trí tueä, khoâng coù nhaän thöùc; khoâng phaûi laø nhaân, khoâng phaûi laø duyeân maø höõu tình khoâng coù trí tueä, khoâng coù nhaän thöùc. Ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Nhaân, do kieán Taäp maø ñoaïn. Ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Nhaân, laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa noù; do kieán Taäp maø ñoaïn, laø hieån baøy veà ñoái trò cuûa noù, noùi roäng ra nhö tröôùc. Ñaúng khôûi cuûa kieán chaáp aáy nhö theá naøo? Toân giaû Theá Höõu noùi raèng: “Coù caùc ngoaïi ñaïo hieän thaáy ôû theá gian, khoâng ai bôûi vì caàu khoâng coù trí tueä, khoâng coù nhaän thöùc cho neân khôûi leân caùc gia haïnh, maø höõu tình aáy töï nhieân khoâng coù trí tueä, khoâng coù nhaän thöùc, lieàn daáy leân nghó raèng: Khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân..., cho ñeán noùi roäng ra. Neáu coù thì leõ ra thöïc hieän gia haïnh caàu mong khoâng coù trí tueä-nhaän thöùc seõ khôûi leân khoâng coù trí tueä-nhaän thöùc, khoâng caàu mong thì khoâng khôûi leân? Hieän thaáy traùi ngöôïc nhau, cho neân bieát quyeát ñònh laø khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân..., cho ñeán noùi roäng ra. Nhöng maø do ba söï vieäc cho neân höõu tình khoâng coù trí tueä, khoâng coù nhaän thöùc: 1. Do yù thích baùm chaët trong A-laïi-da; 2. Do coù nhieàu nghi hoaëc ñoái vôùi nhöõng vieäc laøm; 3. Do khoâng khieâm nhöôøng toân troïng ñoái vôùi höõu tình.” Coù ngöôøi noùi: Do naêm söï vieäc, ba söï vieäc noùi nhö tröôùc, boán laø do khoâng chòu khoù caàu mong, naêm laø do khoâng coù phöông tieän. Hoï ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng kheùo leùo nhaän bieát roõ raøng, lieàn khôûi leân kieán chaáp naøy: Khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân..., cho ñeán noùi roäng ra.

Coù ngöôøi noùi: Ngoaïi ñaïo ñaït ñöôïc Ñònh theá tuïc thoâ thieån, nhìn thaáy höõu tình khoâng coù trí tueä, khoâng coù nhaän thöùc, maø khoâng thaáy nhaân duyeân sai bieät cuûa hoï, lieàn khôûi leân kieán chaáp naøy: Khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân..., cho ñeán noùi roäng ra. Coù ngöôøi noùi: Ngoaïi ñaïo khoâng döïa vaøo söï vieäc hieän thaáy, cuõng khoâng döïa vaøo Ñònh, chæ bôûi vì thuaän theo baïn aùc daïy baûo maø khôûi leân kieán chaáp naøy. Khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân khieán cho höõu tình coù trí tueä- nhaän thöùc; khoâng phaûi laø nhaân, khoâng phaûi laø duyeân maø höõu tình coù trí tueä-nhaän thöùc. Ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Ñaïo, do kieán Ñaïo maø ñoaïn. Ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Ñaïo, laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa noù; do kieán Ñaïo maø ñoaïn, laø hieån baøy veà ñoái trò cuûa noù, noùi roäng ra nhö tröôùc. Ñaúng khôûi cuûa kieán chaáp aáy nhö theá naøo? Toân giaû Theá Höõu noùi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 198 837

raèng: “Coù caùc ngoaïi ñaïo hieän thaáy ôû theá gian, coù ngöôøi caàu coù trí tueä-nhaän thöùc cho neân khôûi leân nhieàu gia haïnh, maø khoâng sinh khôûi trí tueä-nhaän thöùc, coù ngöôøi khoâng khôûi leân gia haïnh maø sinh khôûi trí tueä-nhaän thöùc, lieàn daáy leân nghó raèng: Khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân..., cho ñeán noùi roäng ra. Neáu coù thì leõ ra bôûi vì caàu mong coù trí tueä-nhaän thöùc maø khôûi leân gia haïnh thì seõ sinh ra trí tueä-nhaän thöùc, khoâng khôûi leân gia haïnh thì khoâng sinh ra trí tueä-nhaän thöùc? Hieän thaáy traùi ngöôïc nhau, cho neân bieát quyeát ñònh laø khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân..., cho ñeán noùi roäng ra. Nhöng maø do boán söï vieäc cho neân höõu tình coù trí tueä-nhaän thöùc: 1. Kheùo leùo choïn laáy teân goïi aáy. 2. Kheùo leùo choïn laáy nghóa lyù aáy. 3. Thích suy xeùt tìm toøi nhieàu. 4. Thích choïn löïa ñuùng lyù-khoâng ñuùng lyù. Hoï ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng kheùo leùo nhaän bieát roõ raøng, lieàn khôûi leân kieán chaáp naøy: Khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân..., cho ñeán noùi roäng ra.” Coù ngöôøi noùi: Ngoaïi ñaïo ñaït ñöôïc Ñònh theá tuïc thoâ thieån, nhìn thaáy höõu tình ñaït ñöôïc trí tueä-nhaän thöùc thuø thaéng, maø khoâng thaáy nhaân duyeân sai bieät cuûa hoï, lieàn khôûi leân kieán chaáp naøy: Khoâng coù nhaân, khoâng coù duyeân..., cho ñeán noùi roäng ra. Coù ngöôøi noùi: Ngoaïi ñaïo khoâng döïa vaøo söï vieäc hieän thaáy, cuõng khoâng döïa vaøo Ñònh, chæ bôûi vì thuaän theo baïn aùc daïy baûo maø khôûi leân kieán chaáp naøy. Coù nhöõng kieán chaáp nhö vaäy: Khoâng coù löïc, khoâng coù tinh tieán, khoâng coù löïc-tinh tieán; khoâng coù só, khoâng coù uy theá, khoâng coù só-uy theá; khoâng coù töï mình laøm, khoâng coù ngöôøi khaùc laøm, khoâng coù töï mình- ngöôøi khaùc laøm. Taát caû höõu tình, taát caû sinh loaïi, taát caû chuûng loaïi, khoâng coù löïc, khoâng coù töï taïi, khoâng coù tinh tieán, khoâng coù uy theá, nhaát ñònh hoøa hôïp vôùi taùnh maø bieán ñoåi, ñoái vôùi saùu sinh loaïi hôn haún thoï nhaän caùc ñieàu khoå-vui. Loaïi naøy neáu baøi baùc veà Löïc-Tinh tieán... höõu laäu, thì ñoù laø Taø kieán baøi baùc veà Nhaân, do kieán Taäp maø ñoaïn; neáu baøi baùc veà Löïc-Tinh tieán... voâ laäu, thì ñoù laø Taø kieán baøi baùc veà Ñaïo, do kieán Ñaïo maø ñoaïn. Trong naøy, Löïc-Tinh tieán-Só-Uy theá, Theå nhö nhau maø nghóa khaùc nhau, ñeàu noùi ñeán coâng naêng sai bieät cuûa caùc

phaùp. Löïc ñoù laø theá löïc, laø nghóa cuûa khoù laøm cho khuaát phuïc. Tinh tieán ñoù laø nghóa cuûa söï phaùt khôûi höôùng veà. Só ñoù laø só duïng, laø nghóa cuûa söï maïnh meõ. Uy theá ñoù

laø nghóa cuûa naêng löïc laøm cho ngöôøi khaùc phaûi haøng phuïc. Hoï noùi caùc phaùp khoâng coù nghóa nhö vaäy, töùc laø baøi baùc toaøn boä coâng naêng cuûa caùc phaùp. Khoâng coù töï mình laøm, ñoù laø baøi baùc coâng naêng cuûa caùc phaùp trong söï noái tieáp nhau cuûa mình. Khoâng coù ngöôøi khaùc laøm, ñoù laø baøi baùc coâng naêng cuûa caùc phaùp trong söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc. Khoâng coù töï mình-ngöôøi khaùc laøm, ñoù laø baøi baùc caû hai loaïi; ñaây laø kieán chaáp cuûa Voâ y Ca-dieáp-ba, nhö phaàn sau seõ noùi. Taát caû höõu tình, ñoù laø loaïi coù Thöùc. Taát caû sinh loaïi, ñoù laø chính höõu tình goïi laø chuùng sinh. Taát caû chuûng loaïi, ñoù laø chinh chuùng sinh laøm noái tieáp nhau veà chuûng loaïi. Löïc-Töï taïi… cuõng laø Theå nhö nhau maø nghóa khaùc nhau, töùc laø coâng naêng sai bieät cuûa caùc höõu tình. Töï taïi ñoù laø nghóa coù theå sai khieán ngöôøi khaùc. Löïc… giaûi thích nhö tröôùc. Hoï noùi höõu tình khoâng coù coâng naêng sai bieät nhö vaäy. Nhaát ñònh ñoù laø quyeát ñònh, laø nghóa cuûa phaùp voán nhö vaäy. Hoøa hôïp ñoù laø söï hoøa hôïp, laø nghóa cuûa duyeân hoäi tuï. Taùnh ñoù laø taùnh voán coù. Bieán ñoåi ñoù laø chuyeån bieán. Hoï noùi höõu tình coù nghóa lyù nhö vaäy, phaùp voán nhö vaäy, duyeân hoäi tuï thì taùnh voán coù chuyeån bieán. Ñoái vôùi saùu sinh loaïi hôn haún thoï nhaän caùc ñieàu khoå-vui, khoâng phaûi laø do loaïi aáy coù Löïc-Töï taïi… maø coù theå thoï nhaän caùc ñieàu khoå-vui. Saùu sinh loaïi hôn haún, phaàn sau seõ noùi. Ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Nhaân, hoaëc laø baøi baùc veà Ñaïo, laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa noù; do kieán Taäp maø ñoaïn, hoaëc laø do kieán Ñaïo maø ñoaïn, laø hieån baøy veà ñoái trò cuûa noù, noùi roäng ra nhö tröôùc. Ñaúng khôûi cuûa kieán chaáp aáy nhö theá naøo? Toân giaû Theá Höõu noùi raèng: “Coù caùc ngoaïi ñaïo hieän thaáy ôû theá gian, coù ngöôøi bôûi vì caàu giaøu sang cho neân taän duïng nhieàu coâng söùc maø khoâng coù theå ñaït ñöôïc, coù ngöôøi khoâng mong caàu maø töï nhieân coù ñöôïc, lieàn daáy leân nghó raèng: Khoâng coù löïc, khoâng coù tinh tieán…, cho ñeán noùi roäng ra. Neáu coù thì leõ ra caàu mong môùi ñaït ñöôïc, khoâng caàu mong thì khoâng ñaït ñöôïc? Hieän thaáy traùi ngöôïc nhau, cho neân bieát laø khoâng coù. Nhöng maø phöôùc ñöùc vui söôùng cuûa cuoäc ñôøi caàn phaûi do nghieäp quyeát ñònh-khoâng quyeát ñònh trong ñôøi tröôùc, coù ngöôøi toán nhieàu coâng söùc maø khoâng ñaït ñöôïc laø bôûi vì khoâng coù nghieäp cuûa ñôøi tröôùc, coù ngöôøi khoâng toán coâng söùc maø vaãn ñaït ñöôïc laø bôûi vì coù nhaân quyeát ñònh cuûa ñôøi tröôùc. Hoï ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng kheùo leùo nhaän bieát roõ raøng, lieàn khôûi leân kieán chaáp naøy: Khoâng coù löïc, khoâng coù tinh tieán…, cho ñeán noùi roäng ra.” Döïa vaøo Ñònh vaø do baïn aùc, thuaän theo noùi nhö tröôùc.

Trong chöông Taïp Uaån tröôùc ñaây noùi veà nôi ñieân ñaûo, chæ trình baøy veà gaït boû nhaân höõu laäu, cho neân do kieán Taäp maø ñoaïn; trong phaàn naøy bao goàm trình baøy veà baøi baùc nhaân höõu laäu-voâ laäu, cho neân do kieán Khoå-kieán Ñaïo maø ñoaïn. Coù nhöõng kieán chaáp nhö vaäy: Taïo taùc-daïy baûo taïo taùc, naáu nöôùng- daïy baûo naáu nöôùng, laøm haïi-daïy baûo laøm haïi, gieát haïi caùc chuùng sinh, khoâng cho maø laáy, ham muoán taø haïnh, bieát maø noùi doái, coá tình uoáng caùc thöù röôïu, ñuïc töôøng-beû khoùa laáy heát taát caû, chaën ñöôøng-ngaên loái, laøm haïi thoân xoùm, laøm haïi thaønh aáp, laøm haïi ñaát nöôùc, laøm haïi sinh maïng, duøng dao-duøng voøng, vaây kín khaép nôi, cheùm chaëc caét xeû taát caû chuùng sinh, taäp trung doàn laïi chaát laøm moät ñoáng thòt, neân bieát vì vaäy khoâng coù aùc-khoâng coù duyeân aùc; ôû bôø Nam soâng Haèng cheùm chaët-ñaùnh ñaäp, ôû bôø Baéc soâng Haèng boá thí-tu phöôùc, neân bieát vì vaäy khoâng coù toäi-phöôùc, cuõng khoâng coù duyeân cuûa toäi-phöôùc; boá thí-aùi ngöõ-lôïi haønh-ñoàng söï thaâu nhieáp caùc höõu tình ñeàu khoâng coù phöôùc. Ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Nhaân, do kieán Taäp maø ñoaïn. Trong naøy, khoâng coù aùc laø khoâng coù töï taùnh cuûa aùc, khoâng coù duyeân aùc laø khoâng coù theå caûm ñeán quaû aùc; khoâng coù toäi-phöôùc, cuõng khoâng coù duyeân cuûa toäi-phöôùc, neân bieát cuõng nhö vaäy. ÔÛ bôø Nam soâng Haèng cheùm chaët-ñaùnh ñaäp, bôûi vì bôø Nam soâng Haèng coù nhieàu ñeàn thôø Döôïc-xoa, cho neân gieát haïi chuùng sinh ôû trong ñoù; ôû bôø Baéc soâng Haèng boá thí-tu phöôùc, bôûi vì bôø Baéc soâng Haèng coù nhieàu ñeàn thôø Thieân thaàn, cho neân boá thí tu phöôùc ôû trong ñoù. Ñaây laø Taø kieán baøi baùc veà Nhaân, laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa noù; do kieán Taäp maø ñoaïn, laø hieån baøy veà ñoái trò cuûa noù, noùi roäng ra nhö tröôùc. Ñaúng khôûi cuûa kieán chaáp aáy nhö theá naøo? Toân giaû Theá Höõu noùi raèng: “Coù caùc ngoaïi ñaïo hieän thaáy ôû theá gian, coù ngöôøi laøm vieäc aùc maø thoï nhaän moïi ñieàu vui söôùng, coù ngöôøi tu ñieàu thieän maø gaëp phaûi buoàn lo khoå sôû, lieàn daáy leân nghó raèng: Taïo taùc-daïy baûo taïo taùc..., cho ñeán noùi roäng ra, ñeàu khoâng coù phöôùc. Neáu coù thì leõ ra taïo taùc ñieàu aùc seõ nhaän chòu khoå ñau, tu thieän seõ coù ñöôïc vui söôùng? Hieän thaáy traùi ngöôïc nhau, cho neân bieát chaéc chaén laø taïo taùc-daïy baûo taïo taùc..., cho ñeán noùi roäng ra, ñeàu khoâng coù phöôùc. Nhöng maø quaû cuûa nghieäp thieän aùc coù xa-gaàn. Hoï ñoái vôùi söï vieäc naøy khoâng kheùo leùo nhaän bieát roõ raøng, lieàn khôûi leân kieán chaáp naøy.” Döïa vaøo Ñònh vaø do baïn aùc, thuaän theo noùi nhö tröôùc. Coù nhöõng kieán chaáp nhö vaäy: Thaân baûy só naøy khoâng laøm maø laøm, khoâng hoùa maø hoùa, khoâng coù theå laøm haïi, thöôøng an truù, nhö Y-sö-ca an

truù khoâng lay ñoäng, khoâng coù chuyeån bieán, khoâng xuùc chaïm laãn nhau. Nhöõng gì laø baûy? Ñoù laø Ñòa-Thuûy-Hoûa-Phong vaø Khoå-Laïc-Maïng. Thaân baûy só naøy khoâng phaûi laø laøm cho ñeán nhö Y-sö-ca an truù khoâng lay ñoäng. Hoaëc laø toäi, hoaëc laø phöôùc, hoaëc laø toäi-phöôùc; hoaëc laø khoå, hoaëc laø vui, hoaëc laø khoå-vui, khoâng coù theå chuyeån bieán, cuõng khoâng coù theå khieán

cho xuùc chaïm ngaên caûn laãn nhau. Giaû söû coù só phu chaët ñaàu cuûa só phu, cuõng khoâng goïi laø laøm haïi maïng soáng theá gian. Hoaëc laø ñi, hoaëc laø ñöùng, khoaûng giöõa baûy thaân tuy coù dao saéc xoay voøng maø khoâng laøm haïi tính maïng. Trong naøy, khoâng coù chuû ñoäng laøm haïi, khoâng coù thuï ñoäng laøm haïi, khoâng coù chuû ñoäng ñaùnh ñaäp, khoâng coù thuï ñoäng ñaùnh ñaäp, khoâng coù bieåu hieän, khoâng coù nôi bieåu hieän. Ñaây laø Bieân chaáp kieán, thuoäc veà Thöôøng kieán, do kieán Khoå maø ñoaïn. Thaân baûy só, ñoù laø söï naém giöõ cuûa Ngaõ sôû. Thaân baûy só phu khoâng laøm, nghóa laø khoâng coù; laøm, nghóa laø coù theå laøm; thaân naøy laøm, nghóa laø tuy khoâng laøm maø töïa nhö laøm cho hieån hieän. Khoâng hoùa, nghóa laø khoâng coù hoùa; hoùa, nghóa laø coù theå hoùa; thaân naøy hoùa nghóa laø tuy khoâng hoùa maø töïa nhö hoùa ra hieån hieän. Nhö Y-sö-ca, nghóa laø nhö caây Y-sö-ca, hoaëc laø nhö nuùi Y-sö-ca kieân coá khoù maø huûy hoaïi. Khoâng coù bieán chuyeån, nghóa laø Ngaõ thöôøng toàn taïi, tuy coù aån hieän maø khoâng coù chuyeån bieán. Khoâng xuùc chaïm laãn nhau, nghóa laø khoâng coù gì coù theå laøm cho xuùc chaïm ngaên caûn laãn nhau. Hoaëc laø ñi, hoaëc laø ñöùng, ñi nghóa laø loaøi ngöôøi, ñöùng nghóa laø loaøi caây. Hoï noùi loaøi caây cuõng goïi laø só phu, bôûi vì chaáp trong chuûng loaïi aáy coù maïng soáng. Khoaûng giöõa baûy thaân tuy coù keõ hôû dao saéc coù theå xoay voøng, maø khoâng laøm haïi tính maïng bôûi vì thöôøng toàn taïi, Ngaõ sôû duy trì tính maïng cho neân khoâng coù theå laøm haïi. Khoâng coù bieåu hieän, ñoù laø bôûi vì khoâng coù nghieäp chuû ñoäng laøm haïi, khoâng coù nghieäp chuû ñoäng ñaùnh ñaäp. Khoâng coù nôi bieåu hieän, ñoù laø bôûi vì khoâng coù caûnh thuï ñoäng laøm haïi, khoâng coù caûnh thuï ñoäng ñaùnh ñaäp. Ñaây laø Bieân chaáp kieán, thuoäc veà Thöôøng kieán, laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa noù; do kieán Khoå maø ñoaïn, laø hieån baøy veà ñoái trò cuûa noù, noùi roäng ra nhö tröôùc. Ñaúng khôûi cuûa kieán chaáp aáy nhö theá naøo? Toân giaû Theá Höõu noùi raèng: “Coù caùc ngoaïi ñaïo khoâng kheùo nhaän bieát roõ raøng ñoái vôùi söï noái tieáp nhau cuûa boán ñaïi chuûng vaø Khoå-Laïc-Maïng, döïa vaøo nhaân-döïa vaøo duyeân hoøa hôïp maø coù, khoâng döøng laïi trong saùt-na, lieàn chaáp raèng coù Ngaõ duy trì trong ñoù khieán cho khoâng coù toán haïi. Hoï ñaõ noùi laø maïng, ñoù

laø söï noái tieáp nhau cuûa Thöùc. Nhöng hoï khoâng thaáy thaân taâm noái tieáp nhau qua töøng saùt-na saùt-na, trong söï chuyeån ñoåi cuûa nhaân quaû voán coù keõ hôû, lieàn chaáp laø coù Ngaõ duy trì khieán cho thöôøng toàn taïi, luùc rôøi boû thaân naøy roài nhaän laáy thaân khaùc, nhö luùc caây ngaõ thì chim tuï taäp ôû caây khaùc, cho neân noùi thaân baûy só naøy..., cho ñeán noùi roäng ra.” Döïa vaøo Ñònh vaø do baïn aùc, thuaän theo noùi nhö tröôùc. Coù nhöõng kieán chaáp nhö vaäy: Coù möôøi boán öùc-saùu vaïn-saùu traêm Sinh moân, naêm nghieäp-ba nghieäp-hai nghieäp-nghieäp vaø nöûa nghieäp, saùu möôi hai Haønh tích, saùu möôi hai Trung kieáp, moät traêm ba möôi saùu ñòa nguïc, moät traêm hai möôi Caên, ba möôi saùu Traàn giôùi, boán vaïn chín ngaøn loaøi Roàng, boán vaïn chín ngaøn loaøi chim Dieäu sí, boán vaïn chín ngaøn loaïi Dò hoïc, boán vaïn chín ngaøn loaïi Hoaït maïng, baûy

taïng Höõu töôûng, baûy taïng Voâ töôûng, baûy taïng Ly heä, baûy A-toá-laïc, baûy Taát-xaù-giaø, baûy trôøi- baûy ngöôøi, baûy moäng-baûy traêm moäng, baûy giaùc-baûy traêm giaùc, baûy hoà- baûy traêm hoà, baûy ñeøo cao-baûy traêm ñeøo cao, baûy giaûm-baûy traêm giaûm, baûy taêng-baûy traêm taêng, saùu Sinh loaïi hôn haún, taùm nôi cuûa Ñaïi só. Traûi qua taùm vaïn boán ngaøn Ñaïi kieáp ôû nhöõng nôi nhö vaäy, hoaëc laø ngu-hoaëc laø trí löu chuyeån qua laïi, môùi quyeát ñònh coù theå laøm thaønh phaïm vi giôùi haïn cuûa khoå, nhö neùm cuoän tô, tô heát thì döøng laïi. Trong naøy khoâng coù Sa-moân hay Baø-la-moân naøo, coù theå noùi ra lôøi naøy: Toâi duøng Thi-la, hoaëc laø duøng Tinh tieán, hoaëc laø duøng Phaïm haïnh khieán cho taát caû nghieäp chöa chín muoài thì seõ chín muoài, chín muoài thì tieáp xuùc roài laäp töùc laøm cho thay ñoåi. Duøng duïng cuï nhö vaäy ñeå ñong löôøng phaïm vi giôùi haïn khoå vui cuûa sinh töû, khoâng coù theå thi thieát coù taêng-coù giaûm, cuõng khoâng coù theå noùi hoaëc laø ñuùng hay laø khoâng ñuùng. Ñaây laø Giôùi caám thuû, khoâng phaûi laø Nhaân maø chaáp laøm Nhaân, do kieán Khoå maø ñoaïn. Möôøi boán öùc-saùu vaïn-saùu traêm Sinh moân, nhö trong Chaùnh phaùp noùi coù boán Sinh moân, ñoù laø Thai-Noaõn-Thaáp-Hoùa, laø nôi maø caùc höõu tình cuøng nhau traûi qua nhaän chòu, soá löôïng aáy quyeát ñònh khoâng vöôït quaù-khoâng giaûm bôùt. Nhö vaäy, ngoaïi ñaïo Voâ Thaéng Phaùt Haït cho raèng coù baáy nhieâu Sinh moân taïp loaïi, moãi moät höõu tình traûi qua khaép nôi, soá löôïng quyeát ñònh cuõng khoâng taêng giaûm. Naêm nghieäp cho ñeán nghieäp vaø nöûa nghieäp, nhö trong Chaùnh phaùp noùi caûm ñeán boán Sinh moân, vaø ñoái vôùi Sinh moân ñaõ taïo khoâng ra ngoaøi caùc nghieäp nhö naêm nghieäp… Nhö vaäy, ngoaïi ñaïo ñaõ noùi caûm ñeán baáy nhieâu Sinh moân, vaø ñoái vôùi baáy nhieâu Sinh moân ñaõ taïo, cuõng khoâng vöôït quaù ñoái vôùi caùc nghieäp nhö naêm nghieäp… Naêm nghieäp, nhö trong Chaùnh phaùp noùi caûm ñeán naêm neõo, gia

haïnh cuûa naêm neõo, xöù sôû cuûa naêm neõo. Nhö vaäy, ngoaïi ñaïo ñaõ noùi naêm nghieäp, ñoù laø cao-thaáp-co-duoãi vaø haønh ñoäng laøm thöù naêm, hoaëc laø naêm loaïi nhö lôøi noùi-tay-chaân-ñaïi tieän-tieåu tieän. Ba nghieäp, nhö trong Chaùnh phaùp noùi nghieäp thaân-ngöõ-yù, hoï noùi cuõng nhö vaäy nhöng lôøi noùi laøm thöù nhaát. Hai nghieäp, nhö trong Chaùnh phaùp noùi nghieäp suy nghó vaø suy nghó roài (tö), hoï noùi ñoù laø nghieäp aùc vaø nghieäp thieän (haéc-baïch). Nghieäp vaø nöûa nghieäp, nhö trong Chaùnh phaùp noùi nghieäp loâi keùo daãn daét goïi laø nghieäp, nghieäp ñaày ñuû troïn veïn goïi laø nöûa nghieäp; hoaëc laø coù ñuû hai loaïi thì goïi laø nghieäp, heã chæ coù moät loaïi thì goïi laø nöûa nghieäp. Nhö vaäy, ngoaïi ñaïo noùi coù hai nghieäp, moät laø nghieäp ñoâi, hai laø nghieäp leû, nghieäp loâi keùo daãn daét goïi laø nghieäp ñoâi, nghieäp ñaày ñuû troïn veïn goïi laø nghieäp leû; hoaëc laø coù ñuû hai loaïi thì goïi laø nghieäp ñoâi, heã chæ coù moät loaïi thì goïi laø nghieäp leû, caùc ñoâi goïi laø nghieäp, leû thì goïi laø nöûa nghieäp. Laïi nöõa, ngoaïi ñaïo aáy noùi coù hai nghieäp, ñoù laø nghieäp rôi vaøo vaø nghieäp saép rôi vaøo, neáu laøm haïi Baø-la-moân, hoaëc laø laøm haïi cha meï-thaày baïn-ngöôøi nöõ, troäm vaøng-uoáng röôïu thì goïi laø nghieäp rôi vaøo, nhöõng

nghieäp aùc coøn laïi thì goïi laø nghieäp saép rôi vaøo; loaïi ñaàu goïi laø nghieäp, loaïi sau goïi laø nöûa nghieäp. Laïi noùi nghieäp thaân-ngöõ goïi laø nghieäp bôûi vì coù lôïi vaø haïi cho mình laãn ngöôøi khaùc, nghieäp yù goïi laø nöûa nghieäp bôûi vì chæ coù haïi vaø lôïi cho chính mình. Laïi noùi nghieäp caûm ñeán Sinh höõu goïi laø nghieäp, nghieäp caûm ñeán Trung höõu goïi laø nöûa nghieäp. Laïi noùi ñoái vôùi nghieäp caûm ñeán Chuùng ñoàng phaàn chöa sinh thì goïi laø nghieäp, ñoái vôùi nghieäp sinh roài nhaän laáy dò thuïc thì goïi laø nöûa nghieäp. Laïi noùi ñoái vôùi nghieäp taïo taùc ñaày ñuû thì goïi laø nghieäp, taïo taùc phaàn ít thì goïi laø nöûa nghieäp. Saùu möôi hai Haønh tích, nhö trong Chaùnh phaùp noùi boán Haønh tích goïi laø ñaïo thanh tònh. Nhö vaäy, ngoaïi ñaïo noùi saùu möôi hai Haønh tích goïi laø ñaïo thanh tònh. Saùu möôi hai Trung kieáp, nhö trong Chaùnh phaùp noùi taùm möôi Trung kieáp laøm moät phaïm vi. Nhö vaäy, ngoaïi ñaïo noùi saùu möôi hai Trung kieáp laøm moät phaïm vi, ôû trong thôøi gian naøy tu saùu möôi hai Haønh tích laøm thaønh phaïm vi giôùi haïn cuûa khoå. Moät traêm ba möôi saùu ñòa nguïc, nhö trong Chaùnh phaùp noùi taùm ñòa nguïc lôùn, moãi moät ñòa nguïc ñeàu coù möôøi saùu ñòa nguïc phuï thuoäc. Nhö vaäy, ngoaïi ñaïo ñaõ noùi cuõng nhö vaäy, nhöng noùi höõu tình sinh khaép nôi trong ñoù, sau ñoù môùi giaûi thoaùt. Moät traêm hai möôi Caên, nhö trong Chaùnh phaùp noùi coù hai möôi

caên. Nhö vaäy, ngoaïi ñaïo noùi coù moät traêm hai möôi caên, ñoù laø Nhaõn-Nhó-Tyû ñeàu coù hai laø saùu, Thieät-Thaân-YÙ-Maïng vaø naêm Thoï caên, naêm caên nhö Tín..., toång coïng laø hai möôi saùu, neõo ñeàu coù hai möôi laø moät traêm hai möôi saùu. Neõo ñoù laø A-toá-laïc laøm thöù saùu. Hoï noùi höõu tình caàn phaûi ôû saùu neõo nhaän laáy baáy nhieâu caên, khoâng vöôït quaù-khoâng giaûm bôùt. Coù ngöôøi noùi: Caên laø nghóa cuûa taêng thöôïng, höõu tình caàn phaûi laøm chuû ôû moät traêm hai möôi choã roài sau ñoù môùi giaûi thoaùt. Ba möôi saùu Traàn giôùi, nhö trong Chaùnh phaùp noùi coù chín möôi taùm tuøy mieân laøm nôi nöông töïa cho taát caû taïp nhieãm. Nhö vaäy, ngoaïi ñaïo noùi coù ba möôi saùu Traàn giôùi laøm nôi nöông töïa cho taïp nhieãm. Boán vaïn chín ngaøn loaøi Roàng, Gia coù nghóa laø doøng hoï-chuûng loaïi, nhö trong Chaùnh phaùp noùi coù boán chuûng loaïi töùc laø Thai-Noaõn-Thaáp- Hoùa. Nhö vaäy, ngoaïi ñaïo noùi coù boán vaïn chín ngaøn loaøi Roàng, moãi moät höõu tình ñoái vôùi doøng hoï-chuûng loaïi aáy, khoâng coù loaøi naøo khoâng traûi qua thoï nhaän. Boán vaïn chín ngaøn loaøi chim Dieäu sí, nhö trong Chaùnh phaùp noùi chim Dieäu sí coù boán chuûng loaïi ñoù laø Thai-Noaõn-Thaáp-Hoùa. Nhö vaäy, ngoaïi ñaïo noùi coù boán vaïn chín ngaøn loaøi chim Dieäu sí, moãi moät höõu tình ñoái vôùi doøng hoï-chuûng loaïi aáy, khoâng coù loaøi naøo khoâng traûi qua thoï nhaän. Boán vaïn chín ngaøn loaïi Dò hoïc, ñoù laø ngoaïi ñaïo xuaát gia coù baáy nhieâu loaïi, hoï noùi moãi moät höõu tình ñoái vôùi doøng hoï-chuûng loaïi aáy, caàn phaûi xuaát gia khaép nôi. Boán vaïn chín ngaøn loaïi Hoaït maïng, ñoù laø luyeän taäp Coâng xaûo xöù ñeå töï nuoâi soáng thaân maïng coù baáy nhieâu loaïi, hoï noùi höõu tình ñoái vôùi xöù sôû aáy ñeàu caàn phaûi hoïc taát caû. Baûy taïng Höõu töôûng, ñoù laø hoï noùi coù baûy Ñònh Höõu

töôûng. Baûy taïng Voâ töôûng, ñoù laø hoï noùi coù baûy Ñònh Voâ töôûng, caùc Ñònh nhö vaäy moãi moät höõu tình ñeàu caàn phaûi khôûi leân taát caû. Baûy taïng Ly heä, töùc laø tröôùc ñaây ñaõ noùi gia haïnh cuûa caùc Ñònh. Hoï noùi höõu tình ñoái vôùi gia haïnh aáy caàn phaûi thaâu nhieáp taâm yù tu taäp, lìa caùc söï raøng buoäc. Baûy A-toá-laïc vaø baûy Taát-xaù-giaø, hoï noùi höõu tình qua laïi baûy laàn ôû nôi A-toá-laïc vaø baûy Taát-xaù-giaø môùi ñöôïc giaûi thoaùt. Baûy trôøi-baûy ngöôøi, hoï noùi höõu tình qua laïi baûy laàn ôû loaøi trôøi vaø loaøi ngöôøi môùi ñöôïc giaûi thoaùt. Baûy moäng-baûy traêm moäng, hoï noùi nôi sinh cuûa höõu tình sai bieät, moäng lôùn coù baûy loaïi, moäng nhoû coù baûy traêm, ñaõ traûi qua-ñaõ nhìn thaáy

taát caû ñeàu khoâng gioáng nhau, moãi moät höõu tình ñeàu traûi qua ñaày ñuû. Baûy giaùc-baûy traêm giaùc, hoï noùi nôi sinh cuûa höõu tình sai bieät, tuøy theo baáy nhieâu moäng lôùn nhoû, laïi coù baáy nhieâu giaùc lôùn nhoû, ñaõ traûi qua-ñaõ nhìn thaáy cuõng ñeàu khoâng gioáng nhau, moãi moät höõu tình ñeàu traûi qua ñaày ñuû. Baûy hoà-baûy traêm hoà, hoï noùi suoái hoà dieät toäi ôû theá gian, lôùn thì coù baûy loaïi, nhoû thì coù baûy traêm, moãi moät höõu tình ñeàu taém goäi khaép nôi môùi ñöôïc giaûi thoaùt. Baûy ñeøo cao-baûy traêm ñeøo cao, ñeøo cao ñoù laø hang hoác-vaùch nuùi- bôø soâng, hoï noùi nôi ñeøo cao dieät toäi nhö vaäy, lôùn thì coù baûy loaïi, nhoû thì coù baûy traêm, moãi moät höõu tình traûi qua xaû boû thaân maïng ôû khaép nôi trong ñoù môùi ñöôïc giaûi thoaùt. Baûy giaûm-baûy traêm giaûm, giaûm coù nghóa laø lui suït maát ñi coâng ñöùc, hoï noùi nôi höõu tình lui suït coâng ñöùc, lôùn thì coù baûy loaïi, nhoû thì coù baûy traêm, moãi moät höõu tình ñeàu caàn phaûi ôû trong ñoù lui suït maát ñi coâng ñöùc. Baûy taêng-baûy traêm taêng, taêng coù nghóa laø taêng theâm coâng ñöùc, hoï noùi nôi höõu tình taêng theâm coâng ñöùc, lôùn thì coù baûy loaïi, nhoû thì coù baûy traêm, moãi moät höõu tình ôû khaép nôi aáy heã lui suït thì trôû laïi taêng theâm môùi ñöôïc giaûi thoaùt. Saùu Sinh loaïi hôn haún, ñoù laø ngoaïi ñaïo Maõn Ca-dieáp-ba thi thieát saùu Sinh loaïi hôn haún, nghóa laø Sinh loaïi sai bieät thuoäc veà ñen-xanh- vaøng-ñoû-traéng vaø raát traéng. Sinh loaïi hôn haún thuoäc veà maøu ñen, ñoù laø nghieäp taïp ueá, töùc laø haïng laøm ngheà gieát moå… Sinh loaïi hôn haún thuoäc veà maøu xanh, ñoù laø nhöõng haïng taïi gia khaùc nuoâi soáng thaân maïng. Sinh loaïi hôn haún thuoäc veà maøu vaøng, ñoù laø nhöõng haïng xuaát gia khaùc nuoâi soáng thaân maïng. Sinh loaïi hôn haún thuoäc veà maøu ñoû, ñoù laø Thích töû Sa- moân. Sinh loaïi hôn haún thuoäc veà maøu traéng, ñoù laø nhöõng ngöôøi Ly heä. Sinh loaïi hôn haún thuoäc veà maøu raát traéng, ñoù laø Nan-ñaø Phaït-sa, Maït- taéc Yeát-lôïi, Cuø-xa Lôïi-töû… Hoï noùi höõu tình ñoái vôùi saùu chuûng loaïi naøy, ñeàu caàn phaûi tieáp nhaän ñaày ñuû roài sau ñoù môùi giaûi thoaùt. Ñöùc Phaät cuõng thi thieát saùu Sinh loaïi hôn haún: 1. Coù Boå-ñaëc-giaø-la thuoäc Sinh loaïi hôn haún veà maøu ñen, sinh tröôûng phaùp aùc. 2. Coù Boå-ñaëc-giaø-la thuoäc Sinh loaïi hôn haún veà maøu ñen, sinh tröôûng phaùp thieän. 3. Coù Boå-ñaëc-giaø-la thuoäc Sinh loaïi hôn haún veà maøu ñen, sinh tröôûng phaùp khoâng thieän-khoâng aùc ñaït ñöôïc Nieát-baøn.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 198 845

4. Coù Boå-ñaëc-giaø-la thuoäc Sinh loaïi hôn haún veà maøu traéng, sinh tröôûng phaùp thieän. 5. Coù Boå-ñaëc-giaø-la thuoäc Sinh loaïi hôn haún veà maøu traéng, sinh tröôûng phaùp aùc. 6. Coù Boå-ñaëc-giaø-la thuoäc Sinh loaïi hôn haún veà maøu traéng, sinh tröôûng phaùp khoâng thieän-khoâng aùc ñaït ñöôïc Nieát-baøn. Taùm nôi cuûa Ñaïi só, nhö trong Chaùnh phaùp noùi coù boán Tónh löï-boán Voâ saéc laø nôi ñaày ñuû coâng ñöùc. Nhö vaäy, ngoaïi ñaïo noùi coù taùm nôi Phaïm haïnh thuø thaéng, goïi laø taùm nôi cuûa Ñaïi só, höõu tình ôû trong ñoù ñeàu caàn phaûi ñaït ñöôïc taát caû. Traûi qua taùm vaïn boán ngaøn Ñaïi kieáp ôû nhöõng nôi nhö vaäy, hoaëc laø ngu-hoaëc laø trí löu chuyeån qua laïi, môùi quyeát ñònh coù theå laøm thaønh phaïm vi giôùi haïn cuûa khoå, hoï noùi Sinh loaïi hôn haún veà maøu ñen traûi qua möôøi boán ngaøn Ñaïi kieáp löu chuyeån qua laïi, sau ñoù ñöôïc tieán vaøo Sinh loaïi hôn haún thuoäc veà maøu xanh; ngay Sinh loaïi hôn haún veà maøu xanh traûi qua möôøi boán ngaøn Ñaïi kieáp löu chuyeån qua laïi, sau ñoù ñöôïc tieán vaøo Sinh loaïi hôn haún thuoäc veà maøu vaøng; ngay Sinh loaïi hôn haún veà maøu vaøng laïi traûi qua möôøi boán ngaøn Ñaïi kieáp löu chuyeån qua laïi, sau ñoù ñöôïc tieán vaøo Sinh loaïi hôn haún thuoäc veà maøu ñoû; ngay Sinh loaïi hôn haún veà maøu ñoû laïi traûi qua möôøi boán ngaøn Ñaïi kieáp löu chuyeån qua laïi, sau ñoù ñöôïc tieán vaøo Sinh loaïi hôn haún thuoäc veà maøu traéng; ngay Sinh loaïi hôn haún veà maøu traéng laïi traûi qua möôøi boán ngaøn Ñaïi kieáp löu chuyeån qua laïi, sau ñoù ñöôïc tieán vaøo Sinh loaïi hôn haún thuoäc veà maøu raát traéng; ngay Sinh loaïi hôn haún thuoäc veà maøu raát traéng laïi traûi qua möôøi boán ngaøn Ñaïi kieáp löu chuyeån qua laïi, sau ñoù môùi coù theå laøm thaønh phaïm vi giôùi haïn cuûa khoå. Nhö neùm cuoän tô, tô heát thì döøng laïi, nhö ôû treân nuùi cao neùm cuoän tô lôùn cho ñeán luùc tô heát sau ñoù môùi döøng laïi. Nhö vaäy, höõu tình traûi qua taùm vaïn boán ngaøn Ñaïi kieáp löu chuyeån qua laïi trong caùc nôi sinh noùi treân, sau ñoù môùi coù theå laøm thaønh phaïm vi giôùi haïn cuûa khoå. Duøng duïng cuï nhö vaäy ñeå ñong löôøng phaïm vi giôùi haïn khoå vui cuûa sinh töû, khoâng coù theå thi thieát coù taêng-coù giaûm, cuõng khoâng coù theå noùi hoaëc laø ñuùng hay laø khoâng ñuùng, nhö duøng Hoäc-Ñaáu ñong löôøng thoùc luùa..., bieát soá löôïng roài khong coù theå taêng giaûm, cuõng khoâng sinh loøng nghi ngôø. Nhö vaäy, hoï noùi höõu tình traûi qua taùm vaïn boán ngaøn Ñaïi kieáp löu chuyeån qua laïi ôû caùc nôi sinh ñaõ noùi nhö treân, sau ñoù môùi giaûi thoaùt chöù khoâng vöôït quaù-khoâng giaûm bôùt, cuõng khoâng caàn phaûi nghi ngôø.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 198 846

Coù ngöôøi noùi: Gaáp boäi soá löôïng ñaõ noùi ôû ñaây, löu chuyeån qua laïi trong ñoù môùi ñöôïc giaûi thoaùt, bôûi vì hoï noùi coù qua laïi. Ñaây laø Giôùi caám thuû, khoâng phaûi laø Nhaân maø chaáp laøm Nhaân, laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa noù; do kieán Khoå maø ñoaïn, laø hieán baøy veà ñoái trò cuûa noù, noùi roäng ra nhö tröôùc. Ñaúng khôûi cuûa kieán chaáp aáy nhö theá naøo? Ñoù laø coù ngoaïi ñaïo, hoaëc vì suy xeùt khoâng ñuùng ñaén, hoaëc vì ñaït ñöôïc Ñònh theá tuïc, hoaëc

vì gaàn guõi baïn aùc maø khôûi leân kieán chaáp naøy. Nhö tröôùc neân bieát! Coù nhöõng kieán chaáp nhö vaäy: Taát caû só phu, Boå-ñaëc-giaø-la coù nhöõng söï caûm thoï, taát caû ñeàu laáy söï vieäc cuûa ñôøi tröôùc laøm nhaân. Ñaây laø Giôùi caám thuû, khoâng phaûi laø Nhaân maø chaáp laøm Nhaân, do kieán Khoå maø ñoaïn. Coù nhöõng söï caûm thoï, ñoù laø taát caû khoå-vui ñaõ caûm thoï ôû hieän taïi. Taát caû ñeàu laáy söï vieäc cuûa ñôøi tröôùc laøm nhaân, ñoù laø loaïi naøy ñeàu laáy nghieäp quaù khöù laøm nhaân. Hoûi: Loaïi naøy trong Chaùnh phaùp cuõng noùi khoå-vui ñaõ caûm thoï laáy nghieäp quaù khöù laøm nhaân maø khoâng phaûi laø aùc kieán, ngoaïi ñaïo aáy cuõng ñöa ra caùch noùi naøy taïi sao laïi goïi laø aùc kieán? Ñaùp: Loaïi naøy trong Chaùnh phaùp noùi ñaõ caûm thoï ôû hieän taïi, coù luùc laáy nghieäp quaù khöù laøm nhaân, coù luùc laø quaû só duïng cuûa hieän taïi; hoï noùi taát caû ñeàu laáy nghieäp ñaõ laøm ôû quaù khöù ñeå laøm nhaân, khoâng noùi hieän taïi coù quaû só duïng, cho neân goïi laø aùc kieán. Hoûi: Hoï ñaõ baøi baùc khoâng coù nhaân quaû hieän taïi, neân goïi laø Taø kieán taïi sao laïi goïi laø Giôùi caám thuû? Ñaùp: Nay khoâng noùi hoï baøi baùc veà nhaân quaû hieän taïi goïi laø Giôùi caám thuû, chæ noùi hoï chaáp nhaân khaùc ñaõ sinh ra phaùp, bôûi vì duøng phaùp khaùc laøm nhaân laø thuoäc veà Giôùi caám thuû. Ñaây laø Giôùi caám thuû, khoâng phaûi laø Nhaân maø chaáp laøm Nhaân, laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa noù; do kieán Khoå maø ñoaïn, laø hieån baøy veà ñoái trò cuûa noù, noùi roäng ra nhö tröôùc. Ñaúng khôûi cuûa kieán chaáp aáy nhö theá naøo? Ñoù laø ngoaïi ñaïo aáy hieän thaáy ôû theá gian, coù ngöôøi tìm moïi caùch duïng coâng maø khoâng ñaït ñöôïc keát quaû, coù ngöôøi khoâng mong caàu maø töï nhieân coù ñöôïc, lieàn daáy leân nghó raèng: Neân bieát ñeàu laø söï vieäc ñôøi tröôùc laøm nhaân, khoâng phaûi laø coâng söùc hieän taïi. Nhöng hoï khoâng bieát söï sai bieät cuûa nghieäp loaïi thieän aùc coù quyeát ñònh vaø khoâng quyeát ñònh, cho ñeán sai bieät veà thôøi gian, cho neân khôûi leân kieán chaáp naøy. Coù ngöôøi noùi: Ngoaïi ñaïo ñaït ñöôïc Ñònh theá tuïc, nhôù bieát caùc ng-

hieäp ñaõ khôûi leân ôû quaù khöù, lieàn cho raèng taát caû ñeàu do söï vieäc ñôøi tröôùc. Coù ngöôøi noùi: Ngoaïi ñaïo chæ bôûi vì baïn aùc, noùi roäng ra nhö tröôùc.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.